

Új honfoglalás
Ünnepi köszöntő

A hangosított változat szövegekönyve
Közreműködik: Andai Györgyi és Kozák András

Uj-nosztalgia
Emlékek kötet

Az új-nosztalgia emlékek kötetének
szerkesztésében Andor György és Kocsis Ágnes

H-IS 79243

2. Derkovits Gyula: Viharban

„... Sötétben szállt egész seregnyi néma holt
s egy árnyék dőlt le hirtelen a házfalon.
Csend lett, a délelőtt megállt, tíz óra volt,
az uccán béke lengett s valami borzalom.”

Radnóti Miklós: Béke, borzalom (1938)

3. Derkovits Gyula: Kivégzés

„Elpusztíthatatlant annyian,
mióta kialakult
naprendszerünk, nem pusztítottak
eddig, bár sok a mult:
szállításainkon éhinség, fegyver,
vakhit és kolera dúlt.

Győzni fogó még annyira
meg nem aláztatott,
amennyire a csillagok alatt
ti megaláztatok...”

József Attila: A város peremén

4. Bortnyik Sándor: Vörös csillag

„De – elvtársaim! – ez az a munkásság,
mely osztályharcban vasba öltözött.
Kiállunk érte, mint a kémény: lássák!
És búvunk érte, mint az üldözött.”

József Attila: Munkások

5. Csikszentmihályi Róbert: Háború

„Állj meg, mind végre együtt – ez a perc
az utolsó, mikor még tán tehetsz
még felkiálthatsz a háború ellen...
S nem kiáltottam. És a többiek sem.
Mentünk tovább némán és tehetetlen.”

Somlyó György: Vallomás a békéről

6. **Makrisz Agamemnon: Mauthauseni emlékmű – részlet**

„Téglafalú krematórium ormán öklös a kémény,
öklös a szívben a bosszú, balkezűket felemelvén
emlékművet emelnek a döbönt kései kornak a bátrak,
hol a halálban az élet égre emelte az öklét!”

Mezei András: Memento

7. **Lossonczy Tamás: Tűz és föld**

„Kutyák csaholtak fel a holdra
Gránát pukkant bomba zuhant
A békét várta aki menekült
Elevenre is hullott már a hant
Kutyák csaholtak fel a holdra”

Juhász Ferenc: Névtelen ének

8. **Szőnyi István: Zebegényi részlet**

„Ki gépen száll fölébe, annak térkép e táj,
s nem tudja, hol lakott itt Vörösmarty Mihály;
annak mit rejt e térkép? gyárat s vad laktanyát,
de nekem szöcskét, ökröt, tornyot, szelíd tanyát...”

Radnóti Miklós: Nem tudhatom...

9. **Ámos Imre: Őnarckép 1944**

„Kereng a halál fent, a vércse.
Kinek lehet még menekvése?
Bégetnek, rínak, port kavarnak
körötted a megriadt falvak.”

Illyés Gyula: Légitriadó

10. **Konecsni György: Dobolok, dobolok**

„Nem én kiáltok, a föld dübörög,
Vigyázz, vigyázz, mert megőrült a sátán...”

József Attila: Nem én kiáltok

11. **Képeslap a felrobbantott Láncidíróól**

„Szegény vendéglők, kávéházak!
Zuhan a város csúf sötétbe.
A hódítók gót gajdja árad
S a bennszülöttek rettegése.
Nekik szolgál a Vár, a Posta
– Hipnotizőrnek rossz idegzet –
S egy gyors, gyakorlott kéz kifosztja
A megalázott Budapestet.”

Vas István: Budapest balladája

12. **Ék Sándor: Felszabadítás**

„... amikor az első katonát
megláttam, hát kihullott a könnyem.
Mert nekem az volt: felszabadulás.
És forradalom. Az volt negyvenötben.”

Sipos Gyula: Felszabadulás

13. **Varga Imre: Partizánemlékmű**

„Szóljatok róla, hogy el ne tűnjön nyomtalan
hős volt, aki karabéllyal védte a falut.
Beállította fegyverét és gyilkolt
hogy meg ne gyilkolják bimbózó fiatalságát.”

Kassák Lajos: Partizánok

14. **Csikszentmihályi Róbert: Dózsa**

„Nem halt meg Dózsa György! Mire az úriszék
fölnyársalta volna,
sisakos katonák jöttek a mentésre,
keletről nyugatra.”

Simon István: Láttam Dózsa Györgyöt

15. **Makrisz Agamemnon: A tettyei felszabadulási emlékmű**

„Hol a Don robog,
Onnan jöttek ők,
Hol a Volga ragyog –
A halálba menők.
Adj nekik, magyar rög,
Lágy pihenőt.”

Fodor József: Piros fejfák

16. **Zala Tibor plakátja: Budapest felszabadulásának 25. évfordulójára**

„Elég volt néhány év e népet
a vérbe, hóba, sárba verni.
De ezt a kort (sírtam magamban)
Hány évtized kell kiheverni?
S a kérdésre, a néma kínra
választ adott maga a város...”

Benjámin László: A szabadság ünnepére

17. **Mészáros László: Lázadó**

„... tanácsot állunk a dombon, melyre pincéből,
bányából, kubikos gödörből feljutottunk –
viszi az idő a ködöt, tisztán meglátni csúcsainkat.”

József Attila: Szocialisták

18. **Konecsni György plakátja**

„Gyártsatok ékét vásárosok
parasztok adjatok kenyeret –
uraim féltsetek magatok
ostoros zivatar fenyegét”

Nagy László: Zuhatag

19. **Filo plakát: Minden kéz vegyen részt az újjáépítésben**

„falak, ti frissen felrakott falak
ez az alap
a lépcső, melyen embersorba lép
végre a nép,”

Illyés Gyula: Az építőkhöz

20. **Bortnyik Sándor plakátja: Építsük fel a vasutat**

„Kivánok nektek sok szerencsét!
a bányászoknak jó szerencsét,
a munkásoknak jó vasat,
parasztnak rozsot, magasat,
katonának jó őrhelyet,
fenn a hazai föld felett.”

Váci Mihály: Fiatok mindenkit ölel!

21. **Szurcsik János festménye: Földosztás**

„... kiosztottad a jussot
a mahorka-füst mögül,
s ahogy a csikket sárba tiportad,
hogy a jövődöt be ne koszold.
Kései vagyok fényetekhez, tudom,
azt is tudom, hogy a tavaszi szellő mindig fényes,
éle van, illata és jövője,
s hálóval befogni nem lehet.”

Ágh István: Földosztó

22. **Szurcsik János: Aratókaszás**

„... hisszük, hogy most már a szabad ország szabad pa-
rasztsága olyan eredményeket ér el, és folytatja azokat,
hogy nem marad vágy, hanem valóság lesz a mondás:
'lesz még nekünk vig aratásunk' ...”

Veres Péter: Az ország újjáépítésének gondjairól

23. Plakát: Budapest vezet az ország újjáépítésében

„Építsd fel házad bár a megmaradt kövekből,
mégsem lesz a régi.
Verj bár híd-roncsból új hidat, egy szögét se cseréld ki,
de többé az sem a régi.
Más vállak tartják, más habarcsok kötik e kort,
nincs út visszatérni.
Múltad csak úgy lesz hagyaték és tanulság
ha ki tudsz belőle lépni.”

Garai Gábor: Új kor nyitánya

24. Szentiványi Lajos: A Kossuth-híd építése

„Július 3. Bevertük az első cölöpöt a Dunába. Ünnepi ebéd: bableves. De jó és elég. Munkáslétszámunk úgy nő, ahogy az élelemdagunk. Nagy szó ez ma, hogy enni is adnak...”

A Kossuth-híd építési naplójából

25. Bortnyik Sándor plakátja

„Az eljövendő korszak emberéről
Beszélek, ki a csillagot elérte.
Ki nem halált arat a tiszta égről,
Kinek kezében sarló lesz a béke.”

Maróti Lajos: Epilógus

26. Kerényi Jenő: Felvonulók

„Mióta a mezők nyugodtak
s nem ragyog fű között töltény,
azóta viruló ünnep ez
minekünk eleven törvény.”

Nagy László: Májusfák

27. **Dunaújvárosi házak Somogyi József: Martinász című szobrával**

„Papok, katonák, polgárok után
így lettünk végre mi hű
meghallói a törvényeknek;
minden emberi mű
értelme ezért bűg mibennünk,
mint a mélyhegedű.”

József Attila: A város peremén

28. **Vida Géza: Bányászok**

„Munkás, édesapám,
Ki acélt rotyogtatsz vasfazekakban
s csillékbe rakod a jövő nagy hegyét,
S ízenként, kilónként
vonszolod egyre közelébb,
légyen néked a kor takaró pihepaplan,
százados fáradtságod pihentetője . . .”

Györe Imre: Vers a szocializmusról

29. **Szabó Zoltán: Olvasó lány**

„A követelmény kettős. Demokráciára nevelni és magyarságra nevelni. A szellemi átalakulás, ha nagyon nehéz is, de nem lehetetlen. A világtörténelem igen sok nagy átalakulást mutatott már.”

Veres Péter: Demokrácia és köznevelés

30. **Luzsicza Lajos: Nógrád**

„Már béke van a házak pipálnak
A földben érik új kenyér
A gyárkémények füstös ujjá
A fodros fellegekig ér.
Már béke van a házak pipálnak.”

Juhász Ferenc: Névtelen ének

31. **Csikszentmihályi Róbert: Felszabadulási emlékmű**

„Szabadság! Tégy gazdaggá minket!
Gazdagság! Tárd ki szárnyainkat!
Bogárka nép voltunk – csak kaparásztuk
Létünk dobozának fedelét...”

Váci Mihály: Szabadság! Tégy gazdaggá minket!

32. **Óbudai lakótelep részlete**

„Keblünk tágabb egy merész szívveréssel:
– az ember megnőtt erejére néz fel.”

Váci Mihály: Fjatok mindenkit ölel!

33. **Domanovszky Endre: Szövönök**

„Föl a szívvel az üzemek fölé!...
Föl a szívvel,
füstöljön odafönt!...”

József Attila: A város peremén

34. **Szabó Zoltán: Parasztok**

„Míg megvalósúl gyönyörű
képességünk, a rend,
mellyel az elme tudomásul veszi
a véges végtelent,
a termelési erőket odakint s az
ösztönöket idebent...”

József Attila: A város peremén

35. **Kiss István: Felszabadulási emlékmű**

„Az egész utat áttekintve elmondható, hogy érdemes volt
küzdeni, harcolni, dolgozni. Április 4. méltán lett népünk
legnagyobb nemzeti ünnepe. A felszabadulás népünk szá-
mára felér egy új, második honfoglalással...”

Kádár János

36. **Kisfaludi Strobl Zsigmond: Szabadság-szobor**

Szerkesztette: Fehér Judit